

Muzeumban a világ számtalan nyelvére lefordított Lenin-művek között a magyar nyelvűeket.

Hazaérve igen érdekes volt Budapesten a Technika Házában a "Moszkvai Műszaki Tudományos Propaganda Háza, valamint a Műszaki Tudományok tájékoztatás és propaganda a Szovjetunióban" c. kiállítást tanulmányutam kiegészítőjeként megtekinteni. Az SZKP XXI. Kongresszusa, majd az SZKP Központi Bizottságának 1959. júniusi plénuma nyomatékosan felhívta a figyelmet a műszaki fejlesztésre, a tudományos eredményeknek és az élenjáró tapasztalatoknak elsőrendű fontosságára.

A könyvtár és a könyvtáros a Szovjetunióban rendkívüli megbecsülést élvez, ezt tapasztalhattam bárhova mentem.

Ehelyen is külön köszönettel adózom a szíves fogadtatásért szovjet vendéglátóinknak. A Szovjetunióban szerzett tapasztalatok hasznos útmutatóul szolgálnak a magyar ruhaipari műszaki könyvtár fejlesztéséhez.

Ádám Vilma

AZ UJONNAN BESZERZETT KÖNYVEK BEMUTATÁSA

Ha olvasóink nem szereznének tudomást újonnan érkezett /vásárolt/ belföldi és külföldi könyveinkről, ez annyi lenne, mintha e könyvek meg sem lennének könyvtárunk állományában. Éppen ezért az új könyvek megjöttéről olvasóinkat értesíteniünk kell, nem bízhatjuk a véletlenre azoknak felfedezését.

Olvasóinknak ez az értesítése nálunk többféle módon történik. Ha a könyv megvásárlását valaki kérte, az illetőnek t e l e f o n o n hozzájuk tudomására a könyv megérkezését. Ha senki sem kérte a könyvet, de olyan tárgy, hogy valamilyik osztályunkat közelebbről érdekli /pl. transzformátorjavító műhely, műszaki fejlesztési osztály, mérőosztály, főkönyvelés stb./, akkor az illető osztály vezetőjének jelentjük a könyv megérkezését. Ennek rendszerint nagyon örülnek, és sietnek a könyvet a könyvtárból kivenni.

Vannak aztán olyan újonnan vásárolt könyveink /mint Pattantyus: Gépész- és villamos mérnökök kézikönyve I., Das Grundwissen des Ingenieurs vagy a népszerűbbek között Aisberg: Most már értem a televíziót, G. Büscher: Rádió és elektrotechnika mindenkinek/, amelyekre a könyvtárba egészen más könyvért vagy kéréssel betoppánó olvasóink figyelmét hívjuk fel. Mihelyt Verebély: Villamos Erőátvitelének III. kötete 2. kiadásban megjelent, csak egy valakinek kellett szólnunk, s azonnal elvitték valamennyi példányunkat. Így leszünk majd nemsokára a most új kiadásra kerülő IV. kötetével is. Ezekből

nem vásárolhatunk eleget, hogy olvasóink igényeit teljesen ki-
elégíthessük.

Általában a műszaki könyvtáros sohasem lehet passzív, ha-
nem propagandát kell kifejtenie az olvasók irányában maguknak
az olvasóknak érdekében. Fel kell hívni figyelmüket erre vagy
arra, ajánlani kell ezt vagy azt a könyvet, úgy hogy aki egyet-
len könyvért jött be a műszaki könyvtárba, 2-3 könyvvel megra-
kodva, elégedetten távozzék.

Speciális kérdésekkel foglalkozó mérnökeink és technikusa-
ink figyelmét fel szoktuk hívni gazdag fordítás-gyűjteményünk-
re és fotokópiáinkra. Ezeknek külön-külön szerző- és tárgyszó
szerinti katalógusuk van, amelyben a legtöbbször találunk kér-
désekre vagy felmerült problémájukra olyan választ, amelyet
könyvekben hiába kerestek.

Egyik propaganda-eszközünk az is, hogy az új olvasóknak
vagy most ide került dolgozóinknak már a bemutatkozó látogatás-
kor megmutatjuk könyvtárunkat. Megkérdezzük, hogy milyen tárgy
iránt érdeklődnek közelebből, akkor azután elébük tárjuk könyv-
tárunk gazdagságát éppen a szóban forgó témában is. Nagyon sok-
szor hallottuk már új olvasóink részéről azt a kijelentést: "Iga-
zán nem gondoltam volna, hogy itt ilyen könyvtár van!"

A magyar nyelvű könyvek bemutatása és ajánlása aránylag
könnyű feladat, sokkal nehezebb a könyvtáros dolga, ha szovjet,
angol, francia, cseh vagy olasz könyvekről van szó. A németet
azért nem említettem, mert különösen az idősebbek jóformán
mindnyájan el tudnak olvasni egy-egy németnyelvű, szakmájukba
vágó cikket. A német könyveknek nincs is olyan propagandára szük-
ségük, mint a többi idegennyelvű könyveknek. Hogy a műszaki
könyvtáros eredményesen végezhesse munkáját, ehhez szükséges,
hogy jól ismerje olvasóit. Tudnunk kell pl., hogy ki beszél oro-
szul, s az új szovjet könyvet elsősorban ilyen olvasónak kell
ajánlanunk. De így vagyunk az angol, cseh és más nyelvű könyvek-
kel is. Szemmel láthatólag örömet szerzünk idegen nyelven értő
olvasóinknak ezzel a figyelmességgel.

Van aztán nálunk az új könyvek megismertetésének még két
egyszerű módja.

1. Egyik könyvtárszobánkban van egy nagy zöld posztóval bevont
asztal, amelynek felét lefoglaltuk a l l a n d ó k ö n y v -
k i á l l i t á s rendezésére. Itt helyezzük el az azonnal
el nem vitt új könyveket. Az olvasók önkéntelenül is átnézik
a tetszetősen kiállított új könyveket, és sokszor találunk
köztük "érdekes" könyvet. Többször elhangzik a kérdés, hogy
az asztalról szabad-e elvinni könyvet? Természetesen öröm-
mel járulunk hozzá.

Egy-egy alkalommal itt 30-40-50 könyvet állítunk ki, és azok
1-2-3 hétig maradnak az asztalon. Innen kerülnek a könyvek
a megfelelő osztályban helyükre, a polara. Általában havonta
mintegy 100 új könyv ékesíti asztalunkat. A kiállított könyvek
mellett a l e g u j a b b f o r d i t á s o k /és foto-
kópiák/ helyezkednek el, mert azokat sem szabad elhanyagolnunk.

Hízen ezek többnyire nem régen megjelent - s az Országos Műszaki Könyvtár figyelőszolgálatára és témafigyelése útján tudomásunkra jutott - idegen nyelvű folyóiratok cikkei hozzák tudomásunkra, tehát a legfrissebb dokumentációt tartalmazzák.

2. Lehetőségünk van arra, hogy új könyveinkre felhívjuk olyan dolgozóink figyelmét is, akik még nem jártak a könyvtárban, s így még nem "olvasóink". A vállalat bejáratának közelében, az orvosi rendelő falán elhelyeztünk egy kis zárós, üveges szekrényt, s abban katalógus cédulákat mutatunk be. Sokan önkénytelenül is elolvassák ezeket, s már nem egy olvasónk került ki ezek közül a szekrényben lévő katalógus cédulákat véletlenül elolvasó dolgozóink közül.

Új folyóiratainkat - kb. 130 külföldi és belföldi folyóiratunk van - először a vállalat főmérnöke nézi át, és már ő kijelöli azokat a cikkeket, melyeknek elolvasását és az azokról való beszámolást ennek vagy annak a mérnöknek, vagy technikusnak ajánlja. Csak azután kerülnek a folyóiratok a könyvtár tetszetős folyóiratállványának polcaira. Ezt követően felkérjük a kijelölt dolgozókat a folyóiratok tanulmányozására. Telefonon szoktuk értesíteni az illetőket, hogy ennek vagy annak a folyóiratnak legújabb számában őket érdeklő cikk vagy értekezés van.

Az eddig elmondottak csak a helybeli, győri olvasóinkra vonatkoztak. Sok olvasónk van azonban az üzletigazgatóságoknál: Esztergomban, Székesfehérvárott, Szombathelyen, Veszprémben, a különböző üzemvezetőségeknél és erőműveknél is. Ezeket az olvasókat új könyveinkről kétféle módon szoktuk értesíteni. Az újabb elkészült és sokszorozott katalógus céduláinknak egy-egy másolatát küldjük meg az ottani műszaki könyvtáraknak felhasználás végett. Ez azonban csak minden 2-3 hónapban történik meg, amikor pár száz katalógus cédula összegyűlt, és több példányban lehúztuk azokat az Adréma-gépen.

Másik közvetlenebb és gyorsabb módja az értesítésnek az, hogy legkésőbb minden hónap 15-ig lemásoljuk, és sokszoroztjuk az előző hónapban beszerzett könyvek, fordítások és fotokópiák címét, s ezt a másolatot küldjük meg az üzletigazgatóságoknak, üzemvezetőségeknek és erőműveknek. Ottani dolgozóink láthatják, hogy minden érdeklődési körükbe vágó szakkönyvet igyekszünk beszerezni, s ezeket egy-egy hivatalos utjuk alkalmával kölcsönvehetik.

A mi műszaki könyvtárunk a fenti módszereket találta helyesnek arra, hogy dolgozóinkat és olvasóinkat az új könyvek /fordítások, fotokópiák/ beszerzéséről értesítse. Bizonyára vannak másutt ezeknél jobb és eredményesebb módszerek is. /hangos hirdó, házi újság stb./

dr. Módi Mihály